

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valtatien 5 parantaminen välillä Hietanen–Pitkäjärvi

Yleissuunnitelma | Esite

Päävaihtoehdon valinta

Ympäristövaikutusten arvioinnin tulosten ja siitä saatujen lausuntojen käsittelyn jälkeen Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri vastuualue **päätti valita yleissuunnitelman pohjaksi välillä Hietanen–Otava vaihtoehdon**, jossa valtatie 5 parannetaan korkeatasoiseksi uuteen maastokäytävään Hietasen eteläpuolelta Otavaan. Vaihtoehdo tukeutuu rautatien maastokäytävään. Keskeisinä perusteina vaihtoehdon valintaan olivat liikenteen sujuvuus- ja turvallisuusturvallisuustavoitteiden turvaaminen ja se, että tämä vaihtoehdo tuottaa vähiten haittaa asutukselle ja asukkaiden liikkumiselle ja ympäristöhaitat ovat hallittavissa. Valittu vaihtoehdo on Mikkelin maankäytön tavoitteiden mukainen. Myös YVA-menettelyn vuoropuhelussa ilmeni eniten puoltaa valitulle vaihtoehdolle. Vaihtoehdon huonona puolena on, ettei tien parantaminen vaiheittain ole mahdollista ilman hukkainvestointeja.

Otava–Pitkäjärvi-välillä yleissuunnitelman pohjaksi valittiin vaihtoehdo, jossa valtatie 5 parannetaan korkeatasoiseksi nykyisellä paikallaan. Keskeisinä perusteina vaihtoehdon valintaan olivat liikenteen sujuvuus- ja turvallisuusturvallisuustavoitteiden turvaaminen ja se, että vaihtoehdo vastaa Mikkelin kaupungin maankäytön tavoitteita. Vaihtoehdo on hyvä vaiheittain toteuttamisen kannalta. Myös vaihtoehdon ympäristöhaitat ovat hallittavissa.

Vaihtoehdojen valinta käsiteltiin myös työtä ohjaavassa hankeryhmässä, joka oli yksimielinen Pohjois-Savon ELY-keskuksen päätöksen kanssa. Vaihtoehdon valinta on kuvattu tarkemmin yleissuunnittelmaraportissa.

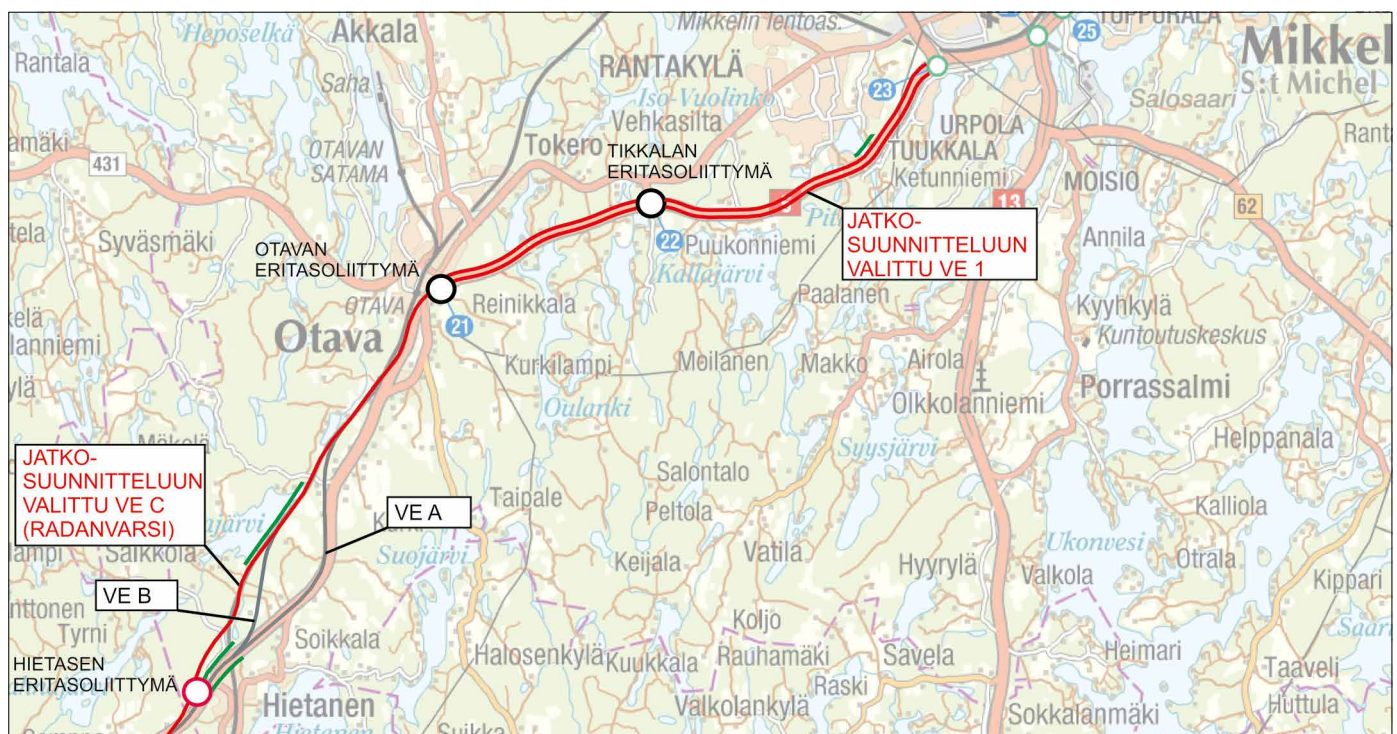
Hankkeen kuvaus

Valtatie 5 on osa Suomen tärkeintä päätieverkkoa Helsingin, Lahden, Mikkelin, Kuopion ja Kajaanin välillä. Tie kuuluu myös Euroopan komission päätökseen Suomen kattavaksi verkoksi, joka tarkoittaa tärkeää liikenneverkkoa jäsenmaissa, alueellisella ja kansallisella tasolla. Valtatie 5 ei täytä suunnittelualueella Suomen tärkeimmille pääteille asetettuja vaatimuksia. Puutteita on liikenneturvallisuudessa, liikenteen sujuvuudessa ja myös liikenteen aiheuttamien haittojen torjunnassa kuten meluntorjunnassa.

Tiehallinnon Pääteiden kehittämisen tavoitteet ja toimintalinjat raportissa 2007 valtatie 5 on Lusin ja Mikkelin välillä esitetty kehitettäväksi laatutasoltaan yhtenäiseksi. Lusi–Otava-väli on esitetty kehitettäväksi keskikaiteelliseksi ohituskaistatieksi ja Otava–Mikkeli-osuus nelikaistaiseksi pääväyläksi. Koko jakson liittymät ovat pääosin eritasoliittymiä ja nopeustaso on 100 km/h yksittäisiä kohteita lukuun ottamatta.

Laadittu yleissuunnitelma perustuu vuonna 2013 valmistuneeseen ympäristövaikutusten arviointiin ja sen yhteydessä tutkittuihin päävaihtoehtoihin. Yleissuunnitelma koskee noin 19 kilometrin pituista osuutta valtatiestä 5. Suunnittelualue alkaa Hietasesta, Hirvensalmen kunnan alueelta, maantien 4021 liittymän eteläpuolelta ja päättyy Pitkäjärven eritasoliittymään Mikkelin kaupunkitaajaman eteläosassa.

Tutkitut päävaihtoehdot valtatie 5 parantamiselle. Vaihtoehdot C ja 1 valittiin yleissuunnittelun pohjaksi.

Nykytilanne ja ongelmat

Osia välistä Lusi–Mikkeli on parannettu järeästi. Toisaalta monilla jaksoilla sitä ei ole pystytty pitämään liikenteen kasvun ja turvallisuuden edellyttämässä kunnossa. Etenkin Hietanen–Otava-välillä tie on nykyiselle liikenteelle vanhanaikainen ja riittämätön. Tie on kapea ja sillä on tiheästi liittymiä.

Valtatien 5 nykyinen vuorokausiliikennemäärä on välillä Hietanen–Otava 7 600 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Otava–Mikkeli-välillä 9 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskasta liikennettä kulkee noin 16 % arkipäivien koko liikennemäärästä ja se on merkittävä raskaan liikenteen yhteys. Otava–Mikkeli-välillä tieosuudella on päivittäistä työmatkaliikennettä. Liikenteen on ennustettu kasvavan vuoteen 2040 mennessä Hietasen ja Otavan välillä 10 300 ajoneuvon vuorokaudessa ja Otavan ja Mikkelin välillä 12 200 ajoneuvon vuorokaudessa. Liikenteen sujuvuus on huono pääasiassa runsaan raskaan liikenteen ja huonojen ohitusmahdollisuuksien vuoksi. Myös osuuden hidas liikenne aiheuttaa sujuvuus- ja turvallisuusongelmia. Työmatka- ja kesäajan viikonloppuliikenteessä on merkittävää jonoutumista.

Tieosuudella on liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisia kohteita ja turvallisuusongelman voidaan odottaa pahe-nevan liikenteen kasvaessa. Tieosuudella tapahtui vuosina 2008–2012 yhteensä 78 poliisiin tietoon tullutta liikenneonnettomuutta, joista 12 oli henkilövahinkoihin johtaneita onnettomuuksia. Onnettomuuksissa kuoli viisi ja loukkaantui 19 henkilöä. Tieosuudella on tapahtunut poikkeuksellisen paljon vakavia kuolemaan tai useamman henkilön loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia.

Tieosuuden puutteet aiheuttavat ongelmia arkipäivien pitkämatkaiselle henkilöauto- ja tavaraliikenteelle, paikallisten asukkaiden päivittäiselle liikkumiselle sekä pitkämatkaiselle viikonloppuliikenteelle. Keskeisiä palvelutasopuutteita ovat arkiliikenteen sujuvuusongelmat, jotka aiheuttavat ohitustarpeita ja niiden myötä turvallisuusriskejä. Sujuvuus ja turvallisuusongelmat korostuvat viikonloppuliikenteessä, jolloin liikenne ruuhkautuu ajoittain. Paikallisessa liikkumisessa liittyminen päätielle koetaan myös ongelmalliseksi.

Mikkelin eteläosien yhteyksiä valtatielle 5 on tarpeen parantaa maankäytön kehittyessä. Nykytilanteen ongelmana valtatieympäristössä on erityisesti melu suurten liikennemäärien myötä.

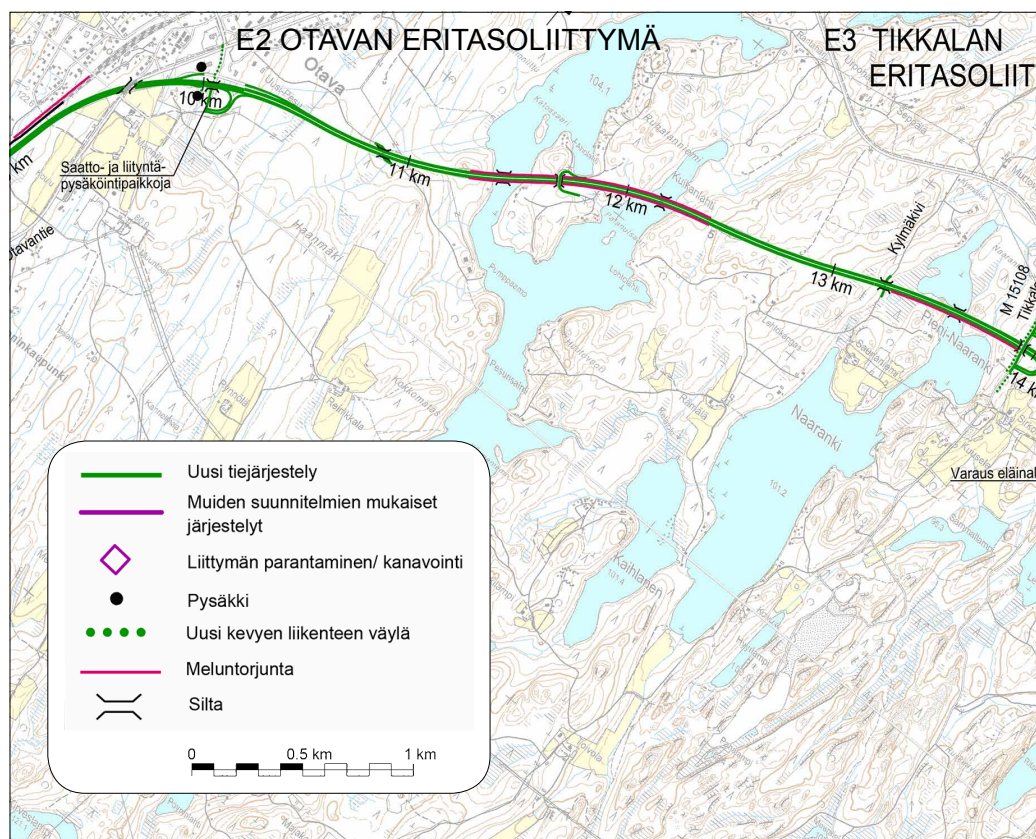
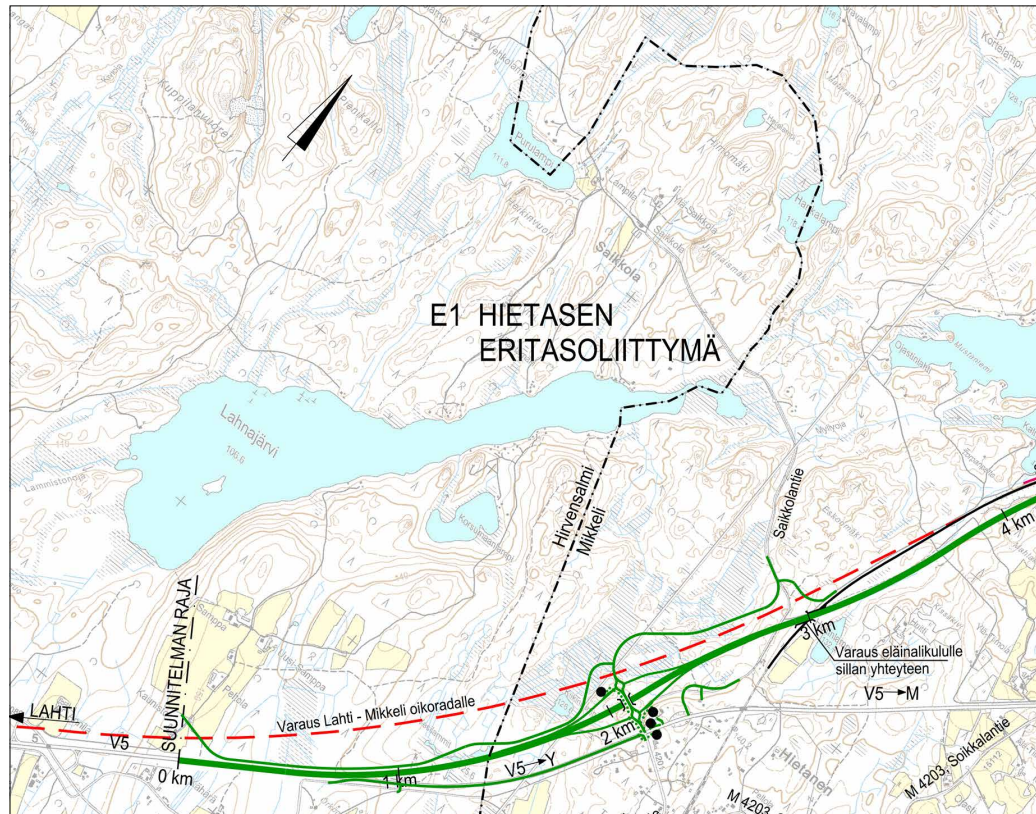
Suunnitelman kuvaus

Valtatie 5 parannetaan korkealuokkaiseksi valtatieksi Hietasesta Pitkäljärvelle noin 19 kilometrin pituudelta tarvittavine tie- ja liittymäjärjestelyineen. Hietanen–Otava-välillä valtatie 5 rakennetaan keskikaiteelliseksi eritasoliittymien varustetuksi ohituskaistatieksi uudessa maastokäytävässä ja välillä Otava–Pitkäljärvi nelikaistaiseksi keskikaidetieksi nykyisellä paikallaan. Valtatien mitoitussnopeus on koko välillä Hietanen–Pitkäljärvi 100 km/h. Hidas- sekä jalankulku- ja pyöräilyliikenne kielletään päätiellä ja se ohjataan rinnakkaistielle. Hankkeen periaatteet ovat seuraavat:

- Suunnittelualueen eteläpäässä valtatiä 5 parannetaan nykyisellä paikallaan noin 500 metriä, jonka jälkeen uusi linjaus erkanee valtatie 5:n länsipuolelle. Savon radan ylityksen jälkeen linjaus kulkee noin kahdeksan kilometrin matkalla Savon radan kanssa samassa maastokäytävässä radan itäpuolella. Uusi tielinja palaa nykyiselle valtatielle Vanhan Otavantien liittymän jälkeen pohjoispuolella.
- Otavassa ennen nykyistä Mannilan risteyssiltaa tien poikkileikkaus kavennetaan kapeaksi keskikaiteelliseksi kaksikaistaiseksi tieksi. Kapealla keskikaiteellisella poikkileikkauksella voidaan hyödyntää Mannilan risteyssiltaa nykyisellä.
- Otavasta Pitkäljärvelle tietä levennetään nykyisellä paikallaan nelikaistaiseksi keskikaidetieksi. Tie levenee kapeasta keskikaiteellisesta kaksikaistaisesta tiestä nelikaistaiseksi tieksi Otavan eritasoliittymän alueella. Tien levenämisessä on pyritty mahdollisimman tehokkaasti hyödyntämään nykyistä tierakennetta. Tietä levennetään Otavan ja Kuikanlahden välillä nykyisen tien pohjoispuolelle. Tikkan ja Kallajärven välillä tietä levennetään eteläpuolelle ja Orijärven korkean kallioleikkauksen kohdalla kummallekin puolelle. Suunnittelualueen loppuosassa tie levenee nykyisen tien länsipuolelle.
- Hietaseen rakennetaan uusi eritasoliittymä. Otavan ja Tikkan eritasoliittymiä parannetaan.
- Tikkan ja Pitkäljärven eritasoliittymien välille rakennetaan Pyhälammen levähdysalue, jota voidaan käyttää myös liikenteen valvontaan.
- Valtatie 5 valaistetaan eritasoliittymäalueilla ramppeineen ja risteävine teineen. Lisäksi Pitkäljärvellä valaistetaan valtatie 5 kaupunkimainen osuus.
- Kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan Hietasen, Otavan ja Tikkan eritasoliittymissä. Hietasen ja Otavan eritasoliittymissä on tehdään ja parannetaan linja-auto liikenteen pysäkkejä. Otavan eritasoliittymään tehdään myös saatto- ja liityntäpysäköintipaikat.
- Nykyiset kulkuyhteydet turvataan yksityistiejärjestelyillä ja risteys silloilla.
- Hietasen pohjoispuolelle sijoittuvaan rautatien risteys sillan yhteyteen muodostuu myös ekologinen yhteys. Oulangan, Kuikanlahden ja Pieni-Naarangin kohdalla nykyiset putkisillat korvataan vesistö silloilla.

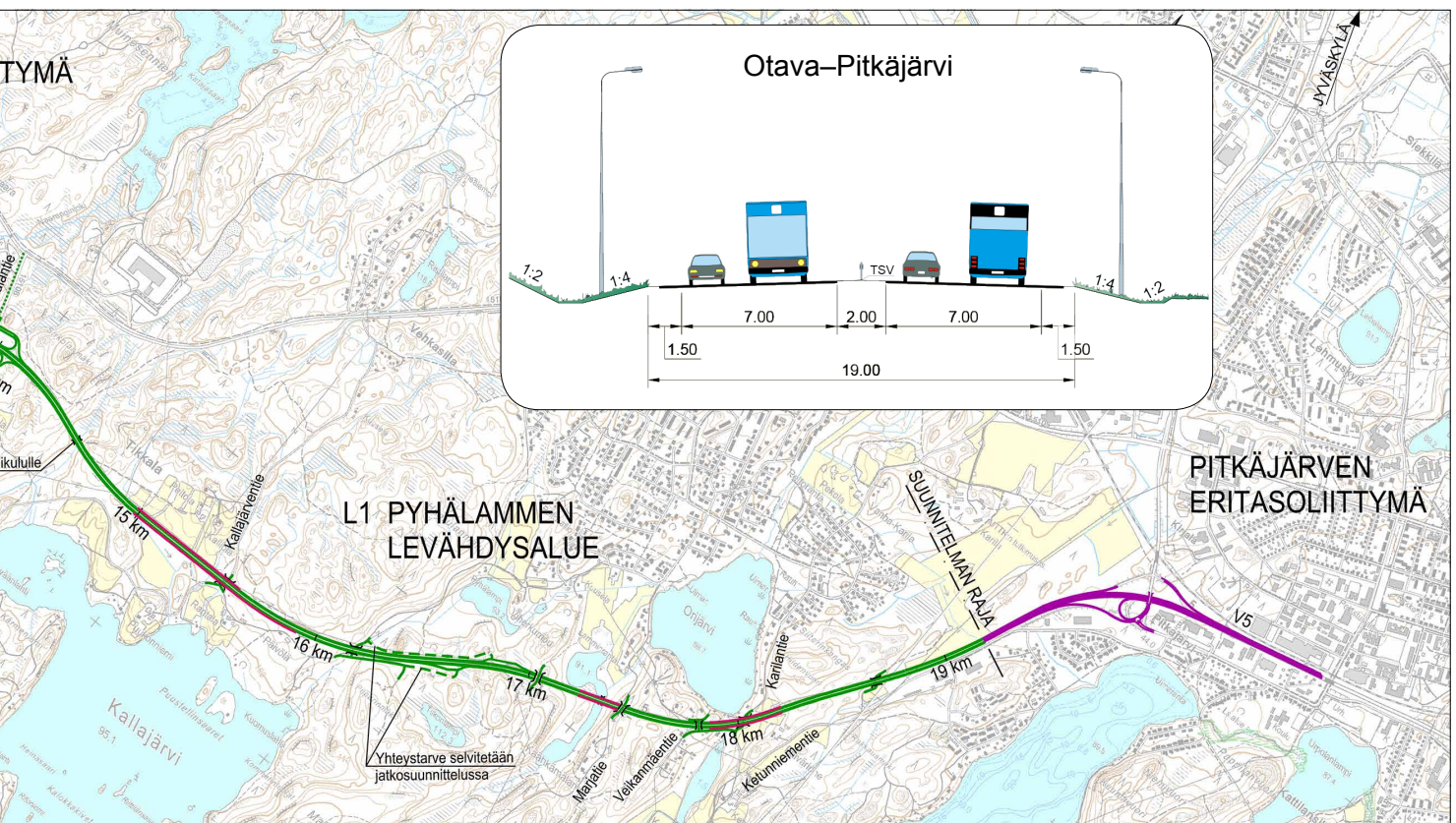

Pintavesien virtauksia ja laatua parannetaan korvaamalla nykyisiä putkisilloja vesistösilloilla. Kuvavotus etelästä Oulangin ja Kuikanlahden kohtiin.

Ratkaisuehdotuksen periaatteet.

- Hankkeen rakentamiskustannuksiksi on arvioitu 82,5 miljoonaa euroa, josta lunastus- ja korvauskustannusten osuus on 1,5 miljoonaa euroa (MAKU 112,2; 2010=100). Hanke voidaan tarvittaessa toteuttaa vaiheittain.

Keskeisimmät vaikutukset

Hankkeen toteuttaminen tukee valtatie 5 Lusi–Mikkeli-yhteysvälin kehittämistä yhtenäiseksi ja palvelutasoltaan asetettujen tavoitteiden mukaiseksi. Valtatien parantamisen seurauksena tieosuuden käyttäjille voidaan tarjota turvalliset ja sujuvat olosuhteet niin pitkämatkaiselle kuin paikallisellekin liikkumiselle. Myös keskeisiä asuinvihtyvyyteen vaikuttavia ja luontoon kohdistuvia asioita parannetaan. Muita keskeisiä vaikutuksia ovat:

- Pitkämatkaisen henkilöauto- ja tavaraliikenteen sujuvuus ja mukavuus paranee. Liikenteen häiriöherkkyys vähenee ja matka-ajan lyhenevät. Valtatielle muodostuu jatkuva rinnakkaisyyhteys, joka palvelee paikallista liikku- mista ja toimii mahdollisissa häiriötilanteissa varareittinä. Matka-aika lyhenee arkiliikenteessä minuutin ja 30 sekuntia ja viikonloppuisin noin kaksi minuuttia 20 sekuntia ja liikenne on nopeaa ja tasaista, koska osuudella on hyvät ja turvalliset ohitusmahdollisuudet. Tästä on hyötyä henkilöautoliikenteen lisäksi myös joukko- ja raskaalle liikenteelle.
- Liikennekuolemien määrä vähenee yli 80 % ja henkilöva- hinko-onnettomuuksien noin 45 %. Vuosittain vältetään yli yksi liikennekuolemaa ja lähes kaksi henkilövahin- koon johtavaa onnettomuutta. Lisäksi onnettomuuksien vakavuusaste pienenee, koska tielle tulee ajosuunnat erottava keskikaide. Kevyen liikenteen onnettomuusriski pienenee Hietasen ja Otavan välillä, kun liikenne siirtyy uudelle valtatielle.
- Järjestelyt turvaavat hyvät ja selkeät yhteydet paikallisel- le liikkumiselle ja tukevat Mikkelin kaupungin rakenne- mallin mukaista maankäytön laajenemissuuntaa, joka on valtatie 5 varressa.
- Liikenteen siirtyessä uudelle valtatielle Hietasen ja Ota- van välillä nykyiset este-, melu-, päästö- ja viihtyisyys- haitat vähenevät oleellisesti Hietasen kylässä ja nykyisen valtatie varrella. Tämä parantaa myös paikallisen liikku- misen mukavuutta ja turvallisuutta. Uuden valtatie var- ressa melu lisääntyy ja uusia alueita tulee liikennemelun

piiriin. Uusi linjaus sijoittuu kuitenkin rautatie kanssa samaan käytävään, mikä vähentää uusien melualueiden syntyä ja luonnolle kohdistuvaa estevaikutusta. Vaikutuk- sia lievennetään meluntorjunnalla. Valtatie parantami- sen jälkeen asukkaiden määrä yli 55 dB:n liikennemel- ualueella vähenee noin 80 henkilöllä. Loma-asuntojen osalta meluntorjunnalla saadaan 10 asuntoa pois yli 45 dB:n liikennemelualueelta ja useammalta kiinteistöltä saadaan melutasoa laskettua noin 5 dB.

- Pintavesien virtauksia, laatua ja virkistyskäyttömahdol- lisuuksia parannetaan Oulangan, Kuikanlahden ja Pieni- Naarangiin kohdilla, joissa nykyiset putkisillat korvataan vesistösiltoilla.
- Hietasen ja Otavan välillä uuteen maastokäytävään si- joittuva valtatie aiheuttaa haittoja lähiympäristönsä asuk- kaille, maisema-alueille ja luonnonympäristölle lieventä- mistoimenpiteistä huolimatta. Haittoja on lievennetty tien sijoittamisella radan viereen, Hietasen pohjoispuolisella vihersillalla, muilla risteys silloilla, tiejärjestelyillä, melun- torjunnalla ja tieympäristön suunnittelulla. Valtatie suun- nitelussa on jouduttu hyväksymään ympäristön muut- tuminen tai sen arvojen heikkeneminen muun muassa Lahnajärven koillispuolisella liito-orava-alueella.
- Tien alta joudutaan lunastamaan ainakin yksi lomakiin- teistö sekä pelto- ja metsämaata, joista maksetaan kor- vaukset kiinteistöjen omistajille. Maa- ja metsätalouteen kohdistuvat vaikutukset ovat melko vähäisiä ja ne koh- distuvat pääosin metsäalueiden menetyksiin, kulkuyh- teyksien muuttumiseen ja kiinteistöjen pirstoutumiseen.
- Hanke lisää tiestön kunnossapito ja kevyen ajoneuvo- liikenteen ajoneuvokustannuksia, mutta alentaa aika-, onnettomuus- ja ympäristökustannuksia. Hanke on ta- loudellisesti kannattava, hyöty-kustannussuhde on 1,3.
- Hanke parantaa elinkeinoelämän kuljetusten taloudel- lisuutta, joka tulee yritysten kilpailukyvyyn parantumista. Hankkeella on positiivinen työllistävä vaikutus ja se tu- kee myös maankäytön ja elinkeinotoiminnan kehittämis- tä alueella.

Otavan eritasoliittymässä tie muuttuu nelikaistaisesta ohituskaistatieksi. Kuvasovitus Mikkelin suunnasta länteen.

Jatkotoimenpiteet

Yleissuunnitelma on maantielain mukaan käsiteltävä suunnitelma, jonka Liikennevirasto hyväksyy kuultuaan lausunnonantajia ja asianosaisia. Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää yleissuunnitelmasta lausunnot alueen kunnilta ja muilta sidosryhmiltä. Lausuntoaikana yleissuunnitelma asetetaan yleisesti nähtäville alueen kunnissa 30 vuorokauden ajaksi, jolloin ne, joiden etua tai oikeutta suunnitelma koskee, voivat esittää yleissuunnitelmasta mielipiteensä.

Hyväksymispäätöksessä päätetään valtatie 5 parantamisen liikenteelliset ja tekniset periaateratkaisut välillä Hietanen–Pitkäjärvi ja ne ovat ohjeena hankkeen jatkosuunnittelulle. Niistä ei voi olennaisesti poiketa tiesuunnitelmaa laadittaessa.

Hankkeen toteuttaminen ei ole Liikenneviraston tai Pohjois-Savon ELY-keskuksen toteuttamishjelmissä. Yleissuunnitelma ja hyväksymispäätös nostaa mahdollisuuksia saada hanke toteuttamishjelmiin. Tämän hetken käsityksen mukaan hankkeeseen liittyvien suurempien toteuttamiskokonaisuuksien rakentaminen alkaa aikaisintaan vuoden 2020 jälkeen.

Valtatie ja rautatie sijoittuvat samaan käytävään Lahnajärven kohdalla. Melua torjutaan melukaiteilla. Kuvasovitus Mikkelin suuntaan.

Valtatie parannetaan turvallisesti keskikaiteelliseksi tieksi.

Hietasen pohjoispuoleiseen rautatien risteyssilltan muodostuu ekologinen yhteys. Kuvasovitus Mikkelin suunnasta Hietaseen.

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Lisätietoja

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Liikenne- ja infrastruktuuri
-vastualue

Kallanranta 11, Kuopio
PL 2000, 70101 Kuopio

Yhteyshenkilöt

Timo Järvinen
puh. 040 075 1943

Pekka Hämäläinen
puh. 0295 026 715
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Sito Oy

Tuulikuja 2, 02100 Espoo

Yhteyshenkilö

Rauno Tuominen
puh. 020 747 6139
etunimi.sukunimi@sito.fi

Hankkeen Internet-sivut ovat osoitteessa:

<http://www.ely-keskus.fi/web/ely/ely-pohjois-savo-tiehankeet-valtatie-5-hietanen-pitkajarvi>

www.ely-keskus.fi